

Privatkapitalismen; det er det, som udelukkende er Skyld i, at vi hjemsøges af store Arbejdsløshedsperioder. Hensigten med Produktionen er jo nu i den kortest mulige Tid at skaffe sig den størst mulige Fordel; det gælder om at producere hurtigt, let og billigt; Arbejdernes Ve og Vel bliver et underordnet Spørgsmaal. Man anskaffer f. Eks. arbejdsbesparende Maskiner; derved gøres en eller flere, maaske mange Arbejdere arbejdsløse. Men de afskediges med koldt Blod. Konkurrencekampen er haard, og der kan fra Arbejdsgivernes Side ikke tages Hensyn hertil. I gamle Dage, da Arbejde og Arbejdsmidler ofte eller i Almindelighed forenedes hos en og samme Person, kendte man ikke til Arbejdsløshed. F. Eks. Landsbyvæveren, der sidder i sin egen Stue ved sin egen Væv og udfører sit Arbejde, han kender ikke til Arbejdsløshed; Fiskeren, der ejer sin Baad og sine Redskaber, kender ikke til Arbejdsløshed. Her er nemlig Arbejdet og Arbejdsmidlerne forenede hos en og samme Person, og en saadan Mand vil derfor ikke kende til Arbejdsløshed. Men saadan, som den nuværende Produktion foregaar, hvor Arbejdet og Produktionsmidlerne mere og mere skilles fra hinanden, bliver en af Følgerne den, at der indtræder Arbejdsløshedsperioder. Derfor er det, at vi fra Socialdemokratiets Side ønske at indføre en anden Ordning, saaledes at Arbejdet og Arbejdsmidlerne atter kunne forenes, saaledes at Arbejderne ikke længere skulle være underkastede de tilfældige Personer og Konjunkturer, som gøre sig raadende, men han selv gøres til Herre over Arbejdsmidlet. Derfor anse vi det alle for saa udmærket, at man i vore Dage opretter Statshusmandsbrug; det er netop et Forsøg paa, at den fattige Landarbejder, som staar uden Kapital, højest med en Spare-skilling, netop kan komme i Forbindelse med Arbejdsmidlerne, og man vil heller aldrig se, at en saadan Statshusmand i Grunden en eneste Time Aaret rundt kan kaldes arbejdsløs. Det er det samme, som vi fra Socialdemokratiets Side tilsigtede, at Arbejdet og Arbejdsmidlerne kunne forenes; og herved tror jeg, at man vil komme ud over Arbejdsløsheden og dens Følger.

Det vil maaske erindres, at da vi for ikke saa lang Tid siden i denne Sal forhandlede om den Garanti, Staten skulde yde overfor nogle Banker her i København, blev der fra min Side gjort gældende, at det var sikkert ikke de paagældende Sparere og Kreditorer, der kom til

at lide haardest ved Bankkrisen. Jeg gjorde gældende, at der var vist en stor Samfundsklasse, som vilde komme til at lide langt haardere end disse Sparere og Kreditorer. Jeg sigtede herved til Arbejderne, og jeg spurgte den daværende Finansminister, afdøde Vilhelm Lassen, hvorledes han vilde stille sig i Tilfælde af, at Arbejdsløsheden vilde brede sig, og mange Arbejdere kom til at lide under denne Krise. Han gav — hvad der var meget naturligt, for andet kunde han ikke gøre ifølge sin Embedsstilling — ikke noget bestemt Løfte, men udtalte sig alligevel meget velvilligt og sagde, at det var en Sag, som burde tages under Overvejelse, om man ikke ogsaa skulde komme Arbejderne til Hjælp, hvis de kom til at lide under denne Krise.

Det har desværre vist sig, at hvad jeg den Gang forudsaa meget hurtigt er gaaet i Opfyldelse, nemlig at mange Arbejdere vilde komme til at lide under denne Krise. Der er en Mængde Arbejdere, der ere blevne arbejdsløse, og jeg skal her nævne nogle enkelte Tal, der bedst ville illustrere, hvorledes Forholdet er. Tage vi de Fag, som henhøre under Bygningsfagene, er der følgende 6 Fag: Bygningssnedkere, Malere, Murere, Tømrere, Murerarbejdsmand og Jord- og Betonarbejdere. Der stille Forholdene sig paa den Maade, at Bygnings-snedkerne have indenfor deres Fagforening 1,600 Medlemmer, hvoraf 600 ere arbejdsløse. Malerne have 1,800 Medlemmer, hvoraf 700 arbejdsløse. Murerne havde i Fjor, da Byggeriet stod i sit højeste Flor, 2,300 Medlemmer, hvoraf saa godt som ingen var arbejdsløs. Nu er deres Medlemstal sunket ned til 1,820, og heraf siges 100 at være arbejdsløse. Vi se altsaa, at deres Fagforening er gaaet ned med omtrent 500 Medlemmer siden i Fjor. Det hidrører fra, at en hel Del yngre Murere er rejst bort fra Byen ud i Provinsen, eller de ere søgte til Udlandet for at finde Arbejde der. Murerarbejdsmandene havde ogsaa i Fjor et betydeligt højere Medlemstal end i Aar, nemlig 1,600 mod 1,200 i Aar, og deraf siges 400 at være arbejdsløse. Jord- og Betonarbejderne vare i Fjor oppe paa et Medlemstal af 4,000. Det er nu sunket ned til 3,000, og heraf skulle de 1,200 være arbejdsløse. Tage vi et andet, et lille Fag, som ogsaa er knyttet til Bygningsindustrien, nemlig Sandstenshuggerne, saa omfattede dette Fag kun 80 Medlemmer, men af dem er der 47, som skulle være arbejdsløse.

Det vil sige, at indenfor de af mig